

A helyi önkormányzatok állami támogatását a központi költségvetési kapcsolatokból származó két forrás - az állami hozzájárulások és támogatások valamint az átengedett személyi jövedelemadó - együttes alakulása határozza meg.

2006. évben a helyi önkormányzatok több mint 2 900 milliárd forinttal gazdálkodhatnak. Ehhez a központi költségvetés - állami hozzájárulások és támogatások, valamint átengedett SZJA révén – 1 274,5 milliárd forinttal járul hozzá. Ez - figyelemmel a 2006. évi feladatváltozásokra – a tervezett infláció fölötti mértékben haladja meg a 2005. évben kapott központi forrásokat.

A 2006. évi javaslat és a 2005. évi országgyűlési előirányzat közötti – feladatátrendeződéseket is tartalmazó – változásokat az alábbi táblázat mutatja be.

**A helyi önkormányzatok
2006. évi állami támogatásának és
átengedett SZJA-jának alakulása**

millió forint

Megnevezés	Állami támogatások és átengedett SZJA
2005. évi országgyűlési előirányzat	1 349 772,1
2005. évi államháztartási tartalék	-21 700,0
Egészségügyi hozzájárulás csökkenése, majd megszűnése	-8 300,0
Rendszeres gyermekvédelmi támogatás átadása ICSSZEM-hez	-46 000,0
ÁFA kulcs változása	-20 000,0
Létszámcsökkentés elmaradása miatti támogatáscsökkenés	-10 000,0
2005. szeptember 1-jei közalkalmazotti béremeléshez hozzájárulás	3 000,0
Ingatlan-nyilvántartási illetékbevételek kiesésének pótlása	1 500,0
Korrigált bázis	1 248 272,1
2006. évi báziscsökkentés	-19 000,0
Új családsegélyezés	7 100,0
2005. szeptember 1-jétől indult szociális ellátások szintrehozása	5 000,0
1-4. osztályos tanulók 2005. szeptember 1-jétől indult ingyenes étkeztetésének szintrehozása	5 000,0
Társadalom- és szociálpolitikai juttatások emelése (104,3%)	7 750,0
Időskorúak járadékának 2006. január 1-jei emelése	6 600,0

Rendszeres gyermekvédelmi támogatás átmeneti továbbfolyósítása	1 600,0
Szociális alapszolgáltatások (családsegítés és a házi segítségnyújtás) kiemelt támogatása	2 000,0
A szociális törvény módosításából adódó többletek (emelt összegű ápolási díj megállapítási költsége, kártyás mérőkészülékek felszerelése)	160,0
A leghátrányosabb helyzetű kistérségek felzárkóztatásának támogatása	10 000,0
2006. évi javaslat	1 274 482,1

**változás a korrigált bázishoz
(millió forintban): +26 210,0
(%-ban): 102,1**

A táblázatból látható, hogy önkormányzati kiadáscsökkentő feladatváltást jelent:

- a családtámogatási rendszer átalakításával az eddigi rendszeres gyermekvédelmi támogatás forrása átcsoportosításra kerül az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium fejezetbe (-46 milliárd forint),
- az egészségügyi hozzájárulás havi összegének mérséklése, majd megszűnése (-8,3 milliárd forint),
- az ÁFA kulcs 25%-ról 20%-ra történő csökkenése (-20 milliárd forint),
- a létszámcsökkenés elmaradása miatti támogatáscsökkenés (-10 milliárd forint).

A feladatelmaradások mellett a 2005. évi országgyűlési előirányzatot csökkenti a 2005. évi államháztartási tartalék (-21,7 milliárd forint) bázisba épülése.

A 2006. évi korrigált bázist emelik:

- a 2005. szeptember 1-jei közalkalmazotti béremeléshez történő hozzájárulás (+3 milliárd forint),
- és az ingatlan-nyilvántartási illetékbevételek kiesésének pótlása (+1,5 milliárd forint).

Mindezek eredményeként a 2006. évi bázis előirányzat: 1 248,3 milliárd forint.

További változások:

- az „olcsóbb állam” jegyében az önkormányzati alrendszerben is takarékosági intézkedéseket kell foganatosítani (-19 milliárd forint),
- az új családsegélyezési rendszer kialakítása (+7,1 milliárd forint),
- a rendszeres gyermekvédelmi támogatás átmeneti továbbfolyósítása (+1,6 milliárd forint),
- a 2005. szeptember 1-jétől indult szociális ellátások (a fokozott ápolást igénylők után emelt szintű ápolási díj, valamint a súlyosan fogyatékos személyek után emeltszintű rendszeres szociális segély folyósítása) 2006. évre áthúzódó hatása (+5 milliárd forint),

- a 2005. szeptember 1-jétől indult 1-4. osztályos tanulók ingyenes étkeztetésének 2006. évre áthúzódó hatása (+5 milliárd forint),
- az időskorúak járadékának 2006. január 1-jei emelése (+6,6 milliárd forint),
- a szociális alapellátások megerősítése (+2,0 milliárd forint),
- a nyugdíjjal azonosan növekvő szociális juttatások többlete (+7,7 milliárd forint),
- a szociális törvény módosításából adódó többletek (+0,2 milliárd forint),
- a leghátrányosabb helyzetű kistérségek felzárkóztatásának támogatása (+10,0 milliárd forint).

Mindezek következtében a 2006. évi központi költségvetési kapcsolatok alakulását a 2005. évi országgyűlési előirányzathoz valamint a 2006. évi korrigált bázishoz képest az alábbi táblázat mutatja be.

A központi költségvetési kapcsolatokból származó források fő összesítője

Megnevezés	2005. évi országgyűlési előirányzat	Korrigált bázis	2006. évi javaslat	Változás 2006/korr. bázis	
				összegben	%-ban
Állami támogatások és hozzájárulások	884 146,5	784 815,7	791 377,1	6 561,4	100,8%
<i>Normatív állami támogatások és hozzájárulások</i>	668 221,6	601 960,8	614 758,0	12 797,2	102,1%
<i>Egyéb támogatások</i>	85 043,0	55 973,0	53 109,1	-2 863,9	94,9%
<i>Fejlesztési támogatások</i>	130 881,9	126 881,9	123 510,0	-3 371,9	97,3%
Átengedett személyi jövedelemadó	465 625,6 40%	463 456,4 40%	483 105,0 40%	19 648,6	104,2%
Lakhelyen maradó SZJA	116 406,4 10%	116 406,4 10%	120 776,0 10%	4 369,6	103,8%
Normatívan elosztott SZJA	349 219,2 30%	347 050,0 30%	362 329,0 30%	15 279,0	104,4%
települések SZJA kiegészítése	96 732,2	94 709,0	99 519,2	4 810,2	105,1%
megyék SZJA részesedése	19 206,0	19 060,0	22 377,0	3 317,0	117,4%
egyéb	233 281,0	233 281,0	240 432,8	7 151,8	103,1%
Állami támogatások és SZJA együtt	1 349 772,1	1 248 272,1	1 274 482,1	26 210,0	102,1%

Normatív tám.+normatív SZJA **1 017 440,8** **949 010,8** **977 087,0** **28 076,2** **103,0%**

A helyi önkormányzatok **központi költségvetési kapcsolatokból származó bevételei** együttesen a 2006. évi feladatváltozások miatt korrigált bázishoz képest 2,1 %-kal (26,2 milliárd forinttal) emelkednek.

A **normatív állami hozzájárulások, támogatások és a normatívan elosztott személyi jövedelemadó** együttesen 3,0 %-kal (28,1 milliárd forinttal) nő.

Itt kell szólni arról, hogy a költségvetési törvényjavaslat szerint az önkormányzati alrendszernek is hozzá kell járulnia az államháztartási egyensúlyt biztosító tartalék

képzéséhez. E tartalék a működési célú központi költségvetési támogatások, hozzájárulások és az átengedett személyi jövedelemadó 3%-ában (29,3 milliárd forintban) kerül meghatározásra, s döntően az átengedett személyi jövedelemadó terhére, kisebb mértékben a normatívánál kerül figyelembevételre a finanszírozásban. Az összeget az önkormányzatok tartalékként tervezik meg azzal, hogy az államháztartási bevételi előirányzatok kedvező alakulása esetén a Kormány év közben engedélyezi e tartalék felhasználását, sőt esetleg ezen felüli támogatást is megállapíthat.

A központi költségvetési kapcsolatokból származó forrásokon belül az *átengedett személyi jövedelemadó* 2006-ra 4,2 %-kal (19,6 milliárd forinttal) nő a korrigált bázishoz viszonyítva. A 2004. évi adóbevallásokból lakóhely szerint kimutatott személyi jövedelemadóból - az elmúlt évekhez hasonlóan - 40 % illeti meg együttesen a helyi önkormányzatokat, 30 % normatívan elosztva és 10 % lakhelyen hagyva. (Az összeg a parlamenti szakaszban pontosul, az APEH adatszolgáltatását követően.)

A szintén központi forrást jelentő, az *Egészségbiztosítási Alaptól átvett pénzeszközök* 1,3 %-kal (5 milliárd forinttal) emelkednek a 2005. évi szinthez képest. Az adó- és járulékcsökkenés hatására a mozgástér itt ennél jobban bővül.

A normatív állami hozzájárulások, támogatások és a normatívan elosztott személyi jövedelemadó alakulását 2006-ban főbb tételként és ágazatonként összesítve az alábbi táblázat mutatja be.

A központi költségvetési kapcsolatokból származó normatív állami hozzájárulások, támogatások és a normatívan elosztott SZJA alakulása

millió forint

Megnevezés	2005. évi országgyűlési előirányzat	Korrigált bázis	2006. évi javaslat			Változás 2006/korr. bázis	
	Összesen	Összesen	Normatív állami hozzájárulás és támogatás	Normatív SZJA	Összesen	%-ban	Összegben
Települési önkormányzatok feladatai	29 254,6	24 030,8		19 097,4	19 097,4	79,5	-4 933,4
Körjegyzőség működése	4 627,2	4 577,2		4 591,2	4 591,2	100,3	14,0
Lakossági települési folyékony hulladék ártalmatlanítása	197,4	197,4		197,4	197,4	100,0	0,0
Lakott külterülettel kapcsolatos feladatok	1 164,3	1 164,3		1 164,3	1 164,3	100,0	0,0
Belső ellenőrzési társulások támogatása	100,0	100,0		100,0	100,0	100,0	0,0
Települési igazgatási, kommunális, sport feladatok együtt	35 343,5	30 069,7		25 150,3	25 150,3	83,6	-4 919,4
Közzetű igazgatás	11 323,2	10 253,2		10 253,2	10 253,2	100,0	0,0
Megyei, fővárosi önkormányzatok feladatai	2 551,6	2 171,6		1 671,6	1 671,6	77,0	-500,0
Üdüléshelyi feladatok	6 565,7	6 565,7		6 782,8	6 782,8	103,3	217,1

Települések SZJA kiegészítése	96 732,2	94 709,0		99 519,2	99 519,2	105,1	4 810,2
Megyei önkormányzatok SZJA részesedése	19 206,0	19 060,0		22 377,0	22 377,0	117,4	3 317,0
A társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, illetve súlyos foglalkoztatási gondokkal küzdő települési önkormányzatok feladatai	6 074,3	6 074,3		6 074,3	6 074,3	100,0	0,0
A többcélú kistérségi társulások támogatása		15 400,0	15 400,0		15 400,0	100,0	0,0
Globális támogatások összesen:	177 796,5	184 303,5	15 400,0	171 828,4	187 228,4	101,6	2 924,9
Közügyi normatívák (kööttel együtt)	511 847,3	490 459,3	483 719,3		483 719,3	98,6	-6 740,0
Pénzbeli szociális juttatások	60 744,1	56 144,1	14 949,8	44 849,3	59 799,1	106,5	3 655,0
Lakáshoz jutás feladatai	14 236,9	14 236,9		14 236,9	14 236,9	100,0	0,0
Szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatás és intézményi feladatok	100 568,6	95 148,6	15 118,0	80 586,4	95 704,4	100,6	555,8
Területi gyermekvédelmi szakszolgálat működtetése	1 523,8	1 523,8		1 370,3	1 370,3	89,9	-153,5
Egyes jövedelempló támogatások kiegészítése	85 085,7	43 685,7	70 140,7		70 140,7	160,6	26 455,0
Önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatás támogatása (2006-ban közmunka is)	15 120,0	15 120,0	15 120,0		15 120,0	100,0	0,0
Szociális továbbképzés és szakvizsga támogatása	742,5	742,5	310,2		310,2	41,8	-432,3
Szociális normatívák összesen	278 021,6	226 601,6	115 638,7	141 042,9	256 681,6	113,3	30 080,0
Helyi közművelődési és közgyűteményi feladatok	12 523,3	11 193,9		11 392,7	11 392,7	101,8	198,8
Megyei/fővárosi közművelődési és közgyűteményi feladatok	6 253,5	5 611,9		5 696,4	5 696,4	101,5	84,5
Közművelődési normatívák összesen	18 776,8	16 805,8		17 089,1	17 089,1	101,7	283,3
Helyi önkormányzati hivatásos tűzoltóságok támogatása	30 998,6	30 840,6		32 368,6	32 368,6	105,0	1 528,0
Mindösszesen	1 017 440,8	949 010,8	614 758,0	362 329,0	977 087,0	103,0	28 076,2

A települési önkormányzatok jövedelemkülönbség mérséklési támogatása

A személyi jövedelemadó és az iparüzési adóbevételek együttes növekedése révén erősödő jövedelem-differenciálódás tompítására 2006. évben – a normatíván elosztott személyi jövedelemadóból – 99,5 milliárd forint szolgál, ami 5,1%-kal haladja meg a korrigált bázist.

A jövedelemkülönbség mérséklési támogatás alapelve és mechanizmusa változatlan marad. Az iparüzési adóerőképesség meghatározásának módja – a 2005. évi tapasztalatok alapján – finomításra kerül.

A 2006. évi adóelőleget megalapozó adóalap meghatározása a 2005. évről szóló bevallások alapján történik. Amennyiben e bevallás hiányzik, - ugyanúgy mint 2005-ben – az utolsó bevallásban szereplő adóalap kerül figyelembevételre, a költségvetési törvényben meghatározott kivételekkel. Kedvező változás az önkormányzatok számára, hogy 2006-tól már kivehetik a számítási alaphoz azon egyéni vállalkozók adóalapját, amelyek – 2004. december 31-éig – visszaadták, vagy amelyekről visszavonták a vállalkozói igazolványt.

A jövedelemkülönbség mérsékléssel való év végi elszámolásról szóló rész – az egyértelműség kedvéért – kiegészül azzal, hogy az elszámolás felülvizsgálatát végző Magyar Államkincstár területi Igazgatóságai adótitkot tartalmazó iratokba is betekinthetnek.

1., 4., 5. címek

A helyi önkormányzatok működési célú hozzájárulásai és támogatásai

A főbb ágazatok szabályozási sajátosságai

Az összefoglaló táblázat szemlélteti az ágazati ellátórendszerek működési támogatásának együttes alakulását, nemcsak a normatív hozzájárulások, támogatások, hanem a központosított előirányzatok figyelembevételével is.

A központi költségvetési bevételek kapcsolódása a főbb ágazatok működési kiadásaihoz

millió forint

Megnevezés	2005. évi előirányzat	Korrigált bázis	2006. évi javaslat	Változás 2006/korr. bázis	
				%-ban	Összegben
Működés					
<i>"Globális"</i>					
Lakóhelyben maradó SZJA	116 406,4	116 406,4	120 776,0	103,8	4 369,6
Normatív elosztott SZJA	174 338,0	165 445,0	171 828,4	103,9	6 383,4
Normatív támogatás	3 458,5	18 858,5	15 400,0	81,7	-3 458,5
Központosított előirányzat	55 187,3	28 157,3	23 681,1	84,1	-4 476,2
Működésképtelen önkormányzatok kiegészítő támogatása	13 470,0	13 470,0	13 500,0	100,2	30,0
"Globális" támogatások összesen	362 860,2	342 337,2	345 185,5	100,8	2 848,3
<i>Közoktatás</i>					
Normatív hozzájárulások (kötött támogatásokkal együtt)	511 847,3	490 459,3	483 719,3	98,6	-6 740,0
Központosított előirányzat	2 118,0	790,0	2 738,0	346,6	1 948,0
Közoktatási támogatások összesen	513 965,3	491 249,3	486 457,3	99,0	-4 792,0
<i>Szociális ellátás</i>					
Normatív elosztott SZJA	125 105,8	133 958,6	141 042,9	105,3	7 084,3
Normatív hozzájárulások (kötött támogatásokkal együtt)	152 915,8	92 643,0	115 638,7	124,8	22 995,7
Központosított előirányzat	170,0	170,0	170,0	100,0	0,0
Szociális támogatások összesen	278 191,6	226 771,6	256 851,6	113,3	30 080,0

<i>Kultúra</i>					
Normatívan elosztott SZJA	18 776,8	16 805,8	17 089,1	101,7	283,3
Központosított előirányzat	2 765,0	2 605,0	2 210,0	84,8	-395,0
Színházi támogatás	11 332,7	10 780,7	10 810,0	100,3	29,3
Kulturális támogatások összesen	32 874,5	30 191,5	30 109,1	99,7	-82,4
<i>Tűzvédelem</i>					0,0
Normatívan elosztott SZJA	30 998,6	30 840,6	32 368,6	105,0	1 528,0
Tűzvédelem támogatása összesen	30 998,6	30 840,6	32 368,6	105,0	1 528,0
Működés összesen	1 187 891,6	1 090 549,6	1 118 603,5	102,6	28 053,9
Fejlesztés					
Címzett és céltámogatások	63 755,0	63 755,0	63 800,0	100,1	45,0
Központosított előirányzat	34 210,0	30 210,0	24 800,0	82,1	-5 410,0
A helyi önkormányzatok fejlesztési és vis maior feladatainak támogatása	16 873,0	16 873,0	8 870,0	52,6	-8 003,0
Vis maior tartalék	243,9	243,9	240,0	98,4	-3,9
Budapest 4-es metróvonal építésének támogatása	15 800,0	15 800,0	15 800,0	100,0	0,0
A leghátrányosabb helyzetű kistérségek felzárkóztatásának támogatása			10 000,0		10 000,0
Fejlesztés összesen	130 881,9	126 881,9	123 510,0	97,3	-3 371,9
Központi költségvetési kapcsolatokból származó bevételek összesen	1 349 772,1	1 248 272,1	1 274 482,1	102,1	26 210,0

Közoktatás

A közoktatási célú hozzájárulások, támogatások főösszege a 491,2 milliárd forint korigált bázisról 486,5 milliárd forintra, 1,0 %-kal csökken. E felett igényelhetnek az önkormányzatok közoktatási célokra kötött normatív támogatást a többcélú kistérségi társulás keretében szervezett egyes szolgáltatásaikhoz, a rendelkezésre álló 15,4 milliárd forintból.

A változásokat a következő táblázat szemlélteti:

A helyi önkormányzatok közoktatási feladataihoz kapcsolódó állami támogatás 2006. évi előirányzatának alakulása

	millió forint
2005. évi országgyűlési előirányzat	513 965,3
2005. évi bértámogatás	6 130,0
2005. évi államháztartási tartalék	- 14 463,0
Egészségügyi hozzájárulás csökkenése majd megszűnése	- 4 620,0
ÁFA-kulcs változás	- 9 763,0
Korigált bázis	491 249,3
2006. évi takarékosági követelmények	- 9 792,0
az 1-4. évfolyamos, szociálisan rászorult tanulók ingyenes étkeztetésének biztosítása	5 000,0
2006. évi javaslat	486 457,3

változás a korigált bázishoz
(millió forintban): - 4 792,0
(%-ban): 99,0

Fenti előirányzat lehetővé teszi a közoktatási törvény rendelkezéseiből a felmenő rendszerben bevezetésre kerülő szakmai programok végrehajtását. Az alapintézmények működtetését szolgáló normatívákba beépültek a közoktatási törvényben meghatározott egyes pedagógus-juttatások, valamint a szakmai tevékenység színvonalának javításához előírt minőségfejlesztési, minőségbiztosítási feladatok - 2005. évben még külön jogcímen nevesített - előirányzatai.

A költségvetési törvényjavaslathoz az idén nem kapcsolódik a közoktatási törvény módosítása. Az ágazati törvény „önálló módosítását” a szaktárca készítette elő és nyújtja be az Országgyűlésnek. A szaktörvény módosítás így párhuzamosan fut a költségvetési törvényjavaslat parlamenti tárgyalásával. A módosuló rendelkezések közül a 2006. évi költségvetési törvény-javaslatlal szorosan összefügg az ún. közoktatási finanszírozási garancia - miszerint a közoktatási célú hozzájárulásoknak és egyéb támogatásoknak a mindenkorai költségvetésben el kell érnie az előző évi főösszeget - hatályon kívül helyezése. A finanszírozási garancia egyébként 1997. évtől történt hatályba lépésétől csak néhány évben működött, a jelenleg hatályos törvény is felfüggesztette érvényesülését a 2004-2005. évekre.

Fenti tervezési követelmények között a közoktatási célú normatív hozzájárulások 2006. évi főösszege 472,3 milliárd forint. Összehasonlítható módon, az áfa csökkentéssel és más tényezőkkel itt is, a korrigált bázishoz – 471,9 milliárd forinthez - képest 0,4 milliárd forinttal nő az előirányzat.

Az ún. alap- és kiegészítő hozzájárulások a korrigált bázishoz hasonlóan együttesen 3,1 milliárd forint csökkennek. Az egyes közoktatási intézménytípusokhoz, illetve iskolafokokhoz kapcsolódó jogcímenek a fajlagos hozzájárulás - az alapfokú művészetoktatás és a kollégium normatíváin kívül - a 2005. évi szinten marad, többek között a további gyermek és tanulólétszámok csökkenéséből képződő belső tartalékok beépítésével. A kiegészítő típusú hozzájárulásoknál (bele nem értve a gyermekek, tanulók utáni szociális juttatások biztosítását célzó előirányzatokat) már több jogcímen csökkennek a fajlagos hozzájárulási mértékek, ugyanakkor itt egyes szolgáltatásoknál – felmenő rendszerben bevezetésre kerülő programoknál – emelkednek a mutatószámok (pl. integrációs felkészítés, képesség-kibontakoztató felkészítés). E körön belül kiemelő az önkormányzati társulások „hagyományos” normatívájának jelentős mértékű csökkenése, de emellett a többcélú kistérségi társulások közös feladat szervezésének, ellátásának prioritása jelenik meg a kötött normatív ösztönző támogatások között.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő juttatások, azaz a kedvezményes és ingyenes étkeztetés, valamint az ingyenes tankönyvellátás együttes előirányzata – az ingyenes étkeztetés 1-4. évfolyamos, szociálisan rászorult tanulóakra kiterjesztése mellett nő. A költségvetés a rászorultsági alapon járó juttatások biztosításához nyújt a fenntartóknak hozzájárulást. A további, saját hatáskörben adható juttatások a fenntartók mérlegelésétől (méltányossági jogkör gyakorlásától), a helyi költségvetési lehetőségek függvényében állapíthatók meg.

Általánosan a közoktatási célú normatívák rendszere jelentősen egyszerűsödött és áttekinthetőbbé vált. Lényeges változás, hogy a 2005. évtől az alapfokú nevelésben, oktatásban bevezetett, a méretgazdaságosabb közoktatás-szervezést ösztönző kiegészítő hozzájárulás megszűnik, és csak a többcélú kistérségi társulások támogatásának marad feltétele az évfolyam-csoportonként meghatározott osztály, csoportlétszámok elérése.

Bizonyos, hogy az államháztartás 2006. évi tervezési követelményei a közoktatásban is fokozott racionalitást kívánnak a helyi közoktatás szervezés kérdéseiben a döntéshozóktól.

A 2006. évi tervezés a helyi önkormányzatok által a 2005. év közben, a július 31-ei normatív hozzájárulások és kötött normatív támogatások pótigénylési, illetve lemondási rendszere keretében jelzett 2005/2006. tanévi nyitó adatokra épül. Mindez az óvodai nevelés esetében (az országgyűlési tervezett 2005. évi 302,4 ezer fővel szemben) 308,8 ezer gyermek, az iskolai oktatásban az 1-8. évfolyamokon 770,1 ezer tanuló (a 2005. évi 782,5 ezer fővel szemben), a 9-13. évfolyamokon 362,4 ezer tanuló (az előző évvel megegyező létszám) figyelembevételét jelenti 2006. évre. A 3-14 éves korosztály csökkenése továbbra is folyamatosnak mondható, mivel az óvodai normatívára való igényjogosultság feltételei 2005-től változtak - a nevelési évenként legalább december 31-éig harmadik életévüket betöltő, de csak a nevelési év közben belépők után is jár időarányosan a hozzájárulás – és ennek hatása csak a növekedés az óvodás korcsoportnál. Az eddigi tendenciához hasonlóan, de kisebb mértékben tovább növekszik a gyógypedagógiai nevelést, oktatást igénylők száma, és ismételten jelentősen (3 ezer fővel) nő – az eddigiekben magas alapfokú művészetoktatási normatívának köszönhetően – az egyéb művészet (képző, ipar, tánc stb.) oktatásban résztvevők száma.

A normatív jogcímrendszerben, főként a 2006/2007. nevelési évi, tanévi mutatószámok tervezése nagyvonalú becslésekre alapozhatott. Így - hagyományosan - a költségvetési törvényjavaslat parlamenti benyújtását követő országos mutatószám-felmérés alapján pontosíthatók a hozzájárulásokat megalapozó gyermek, tanuló, illetve pedagógus létszámok, amelyek mind az egyes előirányzatokat, mind a fajlagos hozzájárulási, támogatási mértékeket elmozdíthatják.

A közoktatási célú normatív hozzájárulások és egyéb támogatások előirányzatának alakulása*

milliárd forint

Jogcím-típusok	2005. évi országgyűlési előirányzat	Korrigált bázis	2006. évi javaslat	Változás 2006/korr. bázis	
				összegben	%-ban
Alaphozzájárulások	420,4	401,8	408,8	+ 7,0	101,7
Kiegészítő hozzájárulások	41,1	39,3	29,2	- 10,1	74,3
Gyermek-és ifjúság-védelemmel összefüggő juttatások, szolgáltatások	32,3	30,8	34,3	+ 3,5	111,4
Kötött normatív támogatások	18,1	17,3	11,5	- 5,9	66,5
Központosított előirányzatok	2,1	2,0	2,7	+ 0,7	135,0
Együtt	514,0	491,2	486,5	- 4,8	99,0

* az összehasonlítás a 2006. évi jogcím-szerkezetnek megfelelően történt

Változások a közoktatási célú normatív hozzájárulások rendszerében részletesen (a költségvetési törvényjavaslat 3. számú melléklete alapján)

- Az óvodai és az általános iskolai neveléshez, oktatáshoz (beleértve a gyógypedagógiai nevelést, oktatást is) az intézményi szintű óvodai csoport, illetve iskolai osztály-

szervezéshez kapcsolódóan meghatározott minimum-követelmények teljesítése esetén járó kiegészítő hozzájárulási jogcímek megszűnnek.

- A 16. d) és e) pont alatti iskolai szakképzéshez kapcsolódó normatívát, a 2004. évi közoktatási törvénymódosítás szerinti korlátozással, vagyis a második szakképzéshez a 2006. utolsó négy hónapjára csak a hároméves képzésű idejű szakképzésben (kifutó évfolyamon) résztvevő tanulók után lehet igényelni.
- A 18. jogcím alatt szerepel összevontan a 2005. évi költségvetésben még külön - a 23. Bentlakásos közoktatási intézményi ellátás jogcímen és a 26. Gyermekek és ifjúságvédelemmel összefüggő juttatások, szolgáltatások jogcímen belüli c) Tanulók szállásnyújtásával, d) Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók szállásnyújtásával összefüggő - feladatokra bontott hozzájárulás. Itt kibővül az igénylés lehetősége, ha a kollégium az alapító okirata szerint többcélú intézményként az óvodai nevelést is ellátja oly módon, hogy az óvodások folyamatos (szükség szerint hétfégi) felügyeletét, ellátását is biztosítja.
- Megszűnnek és beépülnek az alapnormatívákba a diáksporthoz, valamint a kulturális, szabadidős foglalkozásokhoz, egészségfejlesztési feladatokhoz, a szakmai szolgáltatások igénybeviteléhez, a minőségfejlesztéshez és minőségbiztosításhoz kapcsolódó normatívák. (A melléklet kiegészítő szabályai felhívják a figyelmet arra, hogy mindezen feladatok végrehajtásáról a Közokt. tv. előírásai alapján a fenntartóknak továbbra is gondoskodniuk kell.)
- Az intézményi társulásokhoz kapcsolódó normatíva jelentősen csökken, de az igénybevitelnek nem feltétele intézményenként, évfolyam-csoportonként meghatározott osztály-, csoportlétszámok elérése.
- Csak a 2005/2006. tanév végéig (a költségvetési év első 8 hónapjára) igényelhető normatíva, ha az óvodában, vagy az iskolában a nevelési tanácsadó szakvéleményében foglaltak alapján súlyos beilleszkedési, tanulási, vagy magatartás zavar miatt gondozásba vett gyermekek, tanulók teljes óvodai nevelését, iskolai oktatását elkülönítetten, legfeljebb 15-fős csoportban szervezik meg (a szegregált nevelést-oktatást a költségvetés ezután nem támogatja).
- Egységes normatívák kerülnek bevezetésre a következő területeken:
 - a bejáró óvodásokat, tanulókat fogadó önkormányzatok saját forrás-kiegészítésének csökkentéséhez a lakóhelyüktől eltérő településre óvodába és iskolába bejáró gyermekek, tanulók után, a 2005. évi óvodai, általános iskolai, illetve középfokú intézményekbe bejárókhöz kapcsolódó külön normatívák helyett,
 - a 2005. évben még 0-3500 fő lakosság számú településeket differenciáltan – az óvodai neveléshez és az általános iskolai 1-8. évfolyamos oktatáshoz - megillető normatívák helyett. Az új normatíva a 3000 fő lakosság szám alatti településeket és az óvodai ellátottakat, valamint az 1-4. évfolyamos oktatásban résztvevőket célozza meg. Az alapfokú nevelés, oktatás „helyben tartása” a 4. évfolyamig preferált,
 - az intézményi étkeztetéshez, illetve a tankönyvellátáshoz. Eltérés a 2005. évi szabályozástól az is, hogy az igényjogosultság a normatívára mindkét jogcímen csak a Gyvt-ben, illetve a tankönyvpiac rendjéről szóló törvényben meghatározott, szociálisan rászorult körbe tartozó gyermekekre, tanulókra korlátozódik, a normatív kedvezményekre, ingyenes ellátásra nem jogosultak után már nem jár alanyi jogon hozzájárulás,

Változások a közoktatási célú kötött normatív támogatások körében (a költségvetési törvényjavaslat 8. számú mellékletének I. címe)

- A pedagógus szakvizsga, továbbképzés és felkészülés jogcímen belül, külön a kétszintű érettségiztetéshez való felkészülés címén már nem igényelhető támogatás, ez beépült az alapszabványokba. Így a normatíva 15 ezer forintról 9,4 ezer forintra változik.
- A fővárosi és megyei közalapítványok szakmai tevékenységét segítő támogatás előirányzata csökken, így ennek megfelelően az alapítványok által kifizetett feladatok lebonyolítására felhasználható támogatásrész is alacsonyabb lesz.

A költségvetési törvényjavaslat 63. §-a alapján a 2005. évvel azonos garanciák kapcsolódnak a közoktatási törvény 118. §-ának (10) bekezdésében, illetve 19. §-ának (6) bekezdésében meghatározott kiemelt munkavégzésért járó, és szakkönyvvásárláshoz járó juttatások biztosításához.

Változások a központosított előirányzatok körében (költségvetési törvényjavaslat 5. számú melléklete)

- Jövőre már csak az ECDL számítógép-kezelői vizsga díjának visszatérítéséhez lesz szükség központosított előirányzatra. A kétszintű érettségi bevezetésével a tanulók az iskola-rendszerű oktatás keretében szerezhetnek nyelvvizsgát.
- Új jogcímként épül be az alapfokú művészetoktatás külön támogatása. Ennek keretében a kiemelkedő művészeti teljesítmények elismerését szolgálja 1 milliárd forint előirányzat.

Szociális és gyermekvédelmi ellátás

A szociális és gyermekjóléti feladatok ellátásához 2006-ban összesen **256,9 milliárd forint** költségvetési hozzájárulással és támogatással számolhatnak az önkormányzatok, ami 7,6 %-kal kevesebb a 2005. évi előirányzatnál, de ehhez rögtön hozzá kell tenni: a feladatok körének jelentős csökkenése mellett. A legnagyobb mértékű változás az, hogy az önkormányzati források közül kikerült a családtámogatás rendszerébe beolvadó rendszeres gyermekvédelmi támogatás, így 46,0 milliárd forinttal csökkent a szociális és gyermekjóléti feladatokhoz kapcsolódó önkormányzati költségvetési forrás.

Az önkormányzati szféra egészét érintő egységes szempontok érvényesítésével a szociális és gyermekvédelmi ágazatban a következők szerint alakultak ki a költségvetési támogatások:

Támogatásarányosan került figyelembe vételre az államháztartás egészére vonatkozó 2005. évi zárolás, a takarékosági követelményeket érvényesítő báziscsökkentés, valamint az általános forgalmi adókulcs csökkentése, bérarányosan került figyelembe vételre az egészségügyi hozzájárulás csökkentése illetve megszűnése. Bővültek a források a 2006. évben jelentkező új feladatokhoz kapcsolódó forrásokkal. Mindezt a következő táblázat mutatja.

A helyi önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladataihoz kapcsolódó állami támogatás és átengedett személyi jövedelemadó 2006. évi előirányzatának alakulása

	millió forint
2005. évi országgyűlési előirányzat	278 191,6
2005. évi bértámogatás	1 320,0
2005. évi államháztartási tartalék	- 2 890,0

Egészségügyi hozzájárulás csökkenése majd megszűnése	- 1 285,0
Rendszeres gyermekvédelmi támogatás átadása ICSSZEM fejezetbe a családtámogatáshoz	- 46 000,0
ÁFA-kulcs változás	- 2 565,0
Korrigált bázis	226 771,6
2006. évi takarékosági követelmények	- 3 990,0
2006. évi új feladatok	
- új családsegélyezés	7 100,0
- 2005. szeptember 1-jétől indult új ellátások szintre hozása	5 000,0
- lakossági szociális támogatások emelése (4,3%-kal)	7 750,0
- emelt összegű időskorúak járadéka 2006. január 1-jétől	6 600,0
- szociális alapszolgáltatások kiemelt támogatása	2 000,0
- szociális törvény módosításából adódó feladatok	160,0
Ágazatok közötti átcsoportosítás	3 860,0
2006. évi országgyűlési előirányzat	256 851,6

változás a korrigált bázishoz

(millió forintban):

+30 080,0

(%-ban):

113,3

Pénzbeli és természetbeni juttatások

A települési önkormányzati segélyezési feladatok ellátásához a költségvetés a már szokásos két „csatornán” keresztül biztosít támogatást: a pénzbeli és természetbeni szociális és gyermekjóléti feladatokhoz kapcsolódó normatív hozzájárulással, valamint a jövedelempótló támogatások kötött felhasználású előirányzatával.

E két előirányzat meghatározása alapvetően a szociális segélyek számítási alapját jelentő nyugdíjminimum 2006. évi 4,3 %-os (24700 forintról 25760 forintra történő) emelkedésének, valamint a segélyezett létszám várható alakulásának figyelembevételén alapul. Ezen kívül 2006-ban lényeges változás, hogy

- a rendszeres gyermekvédelmi támogatás megszűnik, illetve beolvad a családtámogatási rendszer elemei közé, így az ehhez kapcsolódó források átkerülnek a szaktárca fejezetébe,
- a rendszeres szociális segélyezettek köre – már 2005. szeptember 1-jétől – kibővül azokkal, akiknél a különféle családtámogatási jogosultságok (GYES, GYET, ápolási díj, rokkantsági nyugdíj) jogosultsági ideje lejárt és a korábbi 6 hónap helyett felére rövidült álláskeresési időszak után sem találtak munkát,
- emelt szintű, 130%-os ápolási díj bevezetésére került sor – szintén 2005. szeptember 1-jétől – a fokozott ápolást igénylő esetekben,
- az időskorúak járadékának 130%-ban történő megállapítása kerül bevezetésre 2006. január 1-jétől a 75 éven felüli egyedülálló rászorult személyek esetében,
- a szociális törvény módosítása nyomán a rendszeres szociális segélyezés rendszere család-típusú támogatássá alakul át,
- a díjhátralékból adódó adósságfelhalmozás érdekében az előrefizetős áramfogyasztást mérő készülékek felszerelésére irányuló program beépül az adósságkezelési szolgáltatás és a lakásfenntartási támogatás rendszerébe.

A rendszeres gyermekvédelmi támogatásnak az egységes családtámogatásba történő beépülésével indokolttá vált, hogy a segélyezés szempontjából figyelembe vételre kerüljön az eltartott gyermekek száma. Családtípushoz, családnagyság szerinti különböző fogyasztási szerkezethez igazodó segélyezés kerül bevezetésre. Annak érdekében, hogy a fogyasztási egységre történő átállás ne érintse hátrányosan a többgyermekes családokat, a jogosultsági jövedelemhatár a mindenkori öregségi nyugdíjminimum 90%-ában kerül meghatározásra, a jelenlegi 80% helyett. Az új típusú rendszeres szociális segély várhatóan 160-165 ezer rászorultat érint, az új ellátás folyósítására 2006. július 1-jétől kerül sor.

Mindezek figyelembevételével 2006-ban a pénzbeli és természetbeni szociális és gyermekjóléti ellátások előirányzata 59,8 milliárd forint, a visszaigényelhető jövedelempótló támogatások előirányzata pedig 70,1 milliárd forint. Ez utóbbi az önkormányzati segélyezés biztonságát garantálja a segélyek meghatározott körében az önkormányzatok által kifizetett összegek 90 %-ának a költségvetésből történő visszaigénylési lehetőségével. Új elem, hogy a „Sikeres Magyarországért Panel Plusz” hitelprogram keretében lakásszövetkezet, illetve társasház által felvett kölcsönhöz kapcsolódóan a jogosultaknak nyújtott kamattámogatást az önkormányzatok 100%-ban visszaigényelhetik.

Az önkormányzatok által szervezett *közfoglalkoztatáshoz* 2006. évben az előző évvel megegyező mértékű, 15,1 milliárd forint költségvetési támogatás kapcsolódik, de változás van a felhasználására vonatkozó szabályokban. A Kormány a „100 lépés program keretében új, modell értékű közmunkaprogramot hirdetett meg. Az ebben való részvétel elősegítése érdekében pályázati úton kaphatnak támogatást az önkormányzatok. Az ehhez szükséges önerőt a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó előirányzaton belül 2,5 milliárd forint biztosítja. A települési önkormányzatok által szervezett közcélú munka finanszírozásának szabályai egyebekben nem változnak. Az előző évek gyakorlatához hasonlóan 2006-ban is a tényleges felhasználás alapján kerül kiszámításra az egyes önkormányzatokat megillető előirányzat összege. Így az I. félévi tényleges felhasználás alapján 2006. augusztus 1-jével új előirányzat kerül megállapításra. Ugyanakkor a BM fejezetben tartalék képződik, amelyből többlettámogatás igényelhető. Ennek szabályait a Kormány rendeletben állapítja meg.

A költségvetés az előző évvel azonos szintű, összesen 14,2 milliárd forintot biztosít az önkormányzatok számára a lakáshoz jutás támogatásához. Ez változatlanul a település szociális, lakás-ellátottsági, valamint lakás-közművesítettségi jellemzőiből képzett mutatószám szerint differenciáltan illeti meg az önkormányzatokat, amelyből a rászoruló családok a helyi rendelet alapján részesülhetnek.

Szociális és gyermekvédelmi szolgáltatások

Az önkormányzatok 2006. évben összesen 97,1 milliárd forint költségvetési hozzájárulással számolhatnak **szociális és gyermekvédelmi szolgáltatási** feladataik teljesítéséhez. A szolgáltatásokhoz kapcsolódó előirányzatok összege a következők szerint alakul:

- a 2005. évi egyszeri bértámogatás, az államháztartási tartalék képzési kötelezettség, az egészségügyi hozzájárulás csökkenése és megszűnése, az ÁFA-kulcs-csökkenés hatásának egyenlegeként a 2005. évi országgyűlési előirányzat 5,4 milliárd forinttal csökken, így a korrigált bázis 96,7 milliárd forint,
- a 2006. évi takarékosági követelmények miatt a bázis további 4,0 milliárd forinttal csökken, a fejezetből átadott 2,0 milliárd forinttal és 2,4 milliárd forint önkormányzati átcsoportosítás révén nő, így a 2006. évi előirányzat 97,1 milliárd forint.

A szociális intézményi ellátások körében a 2003. évben megindult az **alapellátási feladatok** célzottabb támogatása: azóta külön nevesített normatív hozzájárulás kapcsolódik a fogyatékos személyek részére a saját lakókörnyezetben történő életvitelhez segítséget nyújtó támogató szolgálatok működtetéséhez, a tanyagondnoki szolgáltatáshoz, az étkeztetéshez, a házi segítségnyújtáshoz, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtáshoz, a közösségi ellátáshoz, az utcai szociális munkához. Az alapszolgáltatási feladatok ellátásához

- lakosságszám arányosan 7,4 milliárd forint,
- feladatarányosan, mutatószám (ellátott vagy szolgálat/központ) szerint 21,9 milliárd forint

normatív hozzájárulás kapcsolódik, összességében 6,9%-kal több, mint 2005-ben.

A **szakellátások** körében a finanszírozás szerkezete lényegesen változott. Az eddigi szakmai intézménycsoportok szerint történő támogatást felváltja az ápolási-gondozási szükséglet mértéke szerinti finanszírozás. Így három csoportban, különböző mértékű fajlagos összegekkel ismeri el a költségvetés az eltérő szakmai tartalmú szolgáltatásokat:

- a fokozott ápolást, gondozást igénylő ellátás esetén 805 300 forint,
- az átlagos ápolást, gondozást igénylő ellátás esetén 710 ezer forint,
- az emelt színvonalú bentlakásos ellátás esetén 447 000 forint

az ellátottankénti fajlagos összeg.

Megszűnik a módszertani feladatok nevesített normatív hozzájárulásokkal való finanszírozása.

A kötött felhasználású előirányzatok között a szociális továbbképzés és szakvizsga támogatásának előirányzata – a közoktatással összhangba hozva – változik, mindkét ágazatban a 9 400 forint a továbbképzésre, szakvizsgára kötelezett személyre jutó támogatás összege, így a szociális ágazatban az e célú előirányzat 310,2 millió forint.

Egyéb ágazati feladatok

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a *közművelődésről* szóló 1997. évi CXL. törvényből kikerülnek azok a finanszírozási kötelezettségek, melyek a költségvetés számára külön jogcímen határozták meg a normatív hozzájárulásokat (az előirányzat kétharmada a települési önkormányzatokat lakosságszám arányosan, egyharmada a megyei/fővárosi önkormányzatokat illeti meg, részben egységesen, részben lakosságszám arányosan), valamint egyes feladatok nevesített támogatását (Könyvtári és közművelődési érdekeltség-növelő támogatás) a központosított előirányzatok között. A módosítással lehetővé válik, hogy mindig az aktuális évi költségvetés tervezési feltételei és mozgástere függvényében döljön el, hogy mely célokra, mekkora összeggel lehet közpénzt áldozni. 2006-ban mind a normatív hozzájárulások, mind a központosított előirányzatok jogcímei – az általános kondícióváltásokkal összhangba hozott összegekkel - megmaradtak.

Változott a korábbi évekhez képest a **színház-finanszírozás** konstrukciója. A színházak támogatásán belül a művészeti tevékenység kiadásaihoz való ösztönző jellegű hozzájárulás előirányzata – mind a kőszínházak, mind a bábszínházak esetében – beépítésre került a működtetésre szolgáló előirányzatokba.

Az e célra fordítható előirányzat összességében 10 810,0 millió forint, amely gyakorlatilag azonos a korrigált bázissal. A belső szerkezeti átalakítás eredményeként a bábszínházak működtetési hozzájárulása jogcím esetében sikerült megőrizni a korábbi támogatási szintet.

A színházak pályázati támogatása jogcím továbbra is lehetőséget nyújt szabadtéri színházak, nemzetiségi színházak, színházi vállalkozások, kiemelt alternatív színházi- és táncszínházi, mozgásszínházi műhelyek munkájához történő külön hozzájárulásra is.

Fentiek ismeretében a 2006. évi előirányzat a következő összetevők alapján épül fel (millió forintban):

2005. évi országgyűlési előirányzat	11 332,7
2005. évi egyszer bértámogatás	80
2005. évi államháztartási tartalék	-432,7
ÁFA kulcs változásának hatása	-200,0
Korrigált bázis	10 780,0
2006. évi egyéb korrekciók	30,0
2006. évi javaslat	10 810,0

változás a korrigált bázishoz

(millió forintban):

+ 30,0

(%-ban):

100,3

Alapvetően változatlan a normatív, kötött felhasználású támogatások körében a *helyi önkormányzati tűzoltóságok támogatása*. A dologi kiadások jogcímei között belső szerkezeti átalakítás eredményeként egyrészt összevonásra kerültek a különleges és a speciális szerek kötelező évi rendszeres felülvizsgálatára szolgáló jogcímeik. Másrészt a készenléti szolgálattal rendelkező tűzoltó-parancsnokság intézményi létesítmény-üzemeltetési kiadásaira szolgáló előirányzat beépítésre került a tűzoltólaktanyák általános üzemeltetésére és fenntartására szolgáló előirányzatba.

A célra 2006. évben felhasználható előirányzat összesen 32,4 milliárd forint, 5,0%-kal magasabb a korrigált bázisnál, amely részben a hivatásos önkormányzati tűzoltóság állományának személyi juttatásaihoz, részben dologi kiadásainak támogatásához vehető igénybe.

A 2006. évi előirányzat összegét a következő paraméterek alakították ki (millió forintban):

2005. évi országgyűlési előirányzat	30 998,6
Egészségügyi hozzájárulás csökkenésének majd megszűnésének hatása	-158,0
Korrigált bázis	30 840,6
Növekmény	1 528,0
2006. évi javaslat	32 368,6

A *globális (igazgatási, településüzemeltetési, stb.) normatív állami hozzájárulások* szerkezete jelentősen átalakult a korábbi évekhez képest.

A javaslat 2006. évre egységes lakosságszám arányos fajlagos összeget (1400 Ft/Fő) és minimális támogatási mértéket (1 500 000 Ft) határoz meg valamennyi települési önkormányzat számára. Ez utóbbi azt jelenti, hogy a minimális egységes összeg 1070 lakosságszámig, 1767 településnek jár. E normatíva látja el a települési igazgatási és

kommunális, valamint sportfeladatok, továbbá a községek általános feladataihoz való hozzájárulást is.

2005-ben a községek általános feladatainak ellátására szolgáló előirányzat az egyes községi önkormányzatokat állandó lakosság számuk alapján 17 000 Ft/fő összegben illette meg, amihez település nagyságához kapcsolódóan minimum (1,5 millió Ft), illetve differenciált maximum értékek (3,6 millió Ft és 5,0 millió Ft) tartoztak. Igazgatási és kommunális, valamint sportfeladataik megszervezéséhez minden település lakosság szám arányosan, de külön jogcímen jutott összességében 1473 Ft/fő fajlagos összegű forráshoz.

További változás e körben, a **körzeti igazgatási feladatok** támogatásánál jelenik meg.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 2004. évi módosítása lehetővé tette a gyámügyi eljárásról szóló és a körzeteket is kijelölő 149/1997. (IX. 10.) kormányrendelet olyan irányú módosítását, amely eredményeként a gyámhivatalok határai igazodnak a kistérségi körzethatárokhoz.

Az építésügyi körzetek változatlan körzetbeosztásukkal fentiek miatt elválnak a gyámügyi igazgatási körzetektől, amit a finanszírozás is követ. A körzetközpontokat egységesen megillető alap-hozzájárulás (3,3 millió Ft) az okmányirodát és gyámhivatalt fenntartó önkormányzatokat illette meg. (E két terület körzetbeosztása már a kistérségek körzethatáraitól harmonizál.)

Az okmányirodák működési kiadásaihoz a feldolgozott ügyek száma szerint 450 forintot, de legalább 4,7 millió forint hozzájárulást igényelhetnek a helyi önkormányzatok.

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997 (IX. 10.) kormányrendelet által kijelölt városi, fővárosi, kerületi önkormányzatok az ellátási körzet lakosság száma szerint a gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatási – elsőfokú gyámhatósági – feladataikhoz 280 forintot igényelhetnek 2006-ban.

Az építésügyi igazgatási feladatok ellátásához – a korábbiaktól eltérően - a körzetközpontként működő és a nem körzetközpont önkormányzatokat is lakosság szám szerint 146 forint fajlagos összeg illette meg.

A **belső ellenőrzési társulások támogatásának** feltételrendszere nem változik, továbbra is normatív, kötött támogatás biztosításával van lehetőség a feladatellátáshoz való hozzájárulásra azon önkormányzatok számára, amelyek 2005. október 15-éig létrehozott társulásban látják el e feladatot. A támogatás a társulásban résztvevő önkormányzatok költségvetési szervei száma alapján jár, a hozzájárulás továbbra is a belső ellenőrzési feladatok ellátására fordított személyi juttatásokra, illetve szolgáltatások igénybevételeinek költségeire használható fel. Meghatározásra került, hogy a többcélú kistérségi társulásnak átadott feladatellátás esetén is csak időarányosan jár a támogatás (mint, ahogy a költségvetési szerv megszűnése, társulásból történő kiválás, társulás megszűnése esetén).

A többcélú kistérségi társulások támogatása

A többcélú kistérségi társulások (a továbbiakban: Társulás) 2006. évi támogatási rendszerének kialakítása során az volt az elsődleges cél, hogy a támogatási összegek nagyságrendje kellő ösztönzést biztosítson az együttműködés folytatásához, illetve a közösen ellátott feladatok számának növeléséhez. Mindezek érvényesítése céljából a költségvetés tervezetében a Társulások támogatása az alábbiak szerint jelenik meg:

- a 2005. évben biztosított két forrás (a 9,0 milliárd forintos normatív működési támogatás és a Társulások megalakulását ösztönző 6,4 milliárd forintos támogatás) mintegy összeolvadva együttesen biztosítja a társulások 15,4 milliárd forintos normatív

támogatásának előirányzatát. Ezt az előirányzatot nem érintette a közszolgáltatás takarékos gazdálkodásának elvárását jelentő korrekciók.

- a támogatás – az előző évi központosított támogatások helyett - a normatív, kötött felhasználású támogatások között jelenik meg. Ez egyrészt biztosítja, hogy érvényesüljön az az eredeti szándék, hogy a települési önkormányzatok kötelező feladatait az itt meghatározott feltételek szerint lássák el a Társulások, másrészt mozgásteret biztosít, annyiban, hogy az egyes vállalt feladatok között – a társulási tanács döntésétől függően – lehetőség van a támogatások átcsoportosítására (kivéve, hogy az egyes feladatokhoz kapott támogatás az általános feladatokra nem használható);
- megnőtt az ún. általános támogatás szerepe. A Társulások e jogcímen a települések száma és a lakosságszám alapján részesülnek támogatásban, és az így kapott összeget a munkaszervezet kiadásaira, valamint az e fejezetben foglalt feladatok ellátására is használhatják;
- teljesül az a további cél is, hogy bővüljön a támogatott feladatok köre. A Társulások az általános támogatást ugyanis a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló 2004. évi CVII. törvényben meghatározott valamennyi feladatra használhatják;
- az egyes jogcímenekén járó támogatásokat a Társulások működési és fejlesztési kiadásokra is fordíthatják.

A támogatásokat azon Társulások igényelhetik, amelyek

- 2005. október 15-éig létrejönnek,
- a támogatás feltételei szerinti három közszolgáltatási feladat ellátásában
 - a kistérséghez tartozó települések legalább 50%-a részt vesz (feltéve, ha e települések együttes lakosságszáma meghaladja a kistérség lakosságszámának 60%-át), vagy
 - a kistérséghez tartozó települések legalább 60%-a részt vesz (feltéve, ha e települések együttes lakosságszáma meghaladja a kistérség lakosságszámának 50%-át), és
- a területfejlesztési feladatokat a kistérséghez tartozó települések képviselő-testületeinek mindegyike vállalja.

A támogatás a 2005. október 15-éig vállalt feladatok után igényelhető, ha ezeket a többcélú kistérségi társulás 2006. január 1-jétől ellátja. Kivételesen az év közben kezdődő feladatokhoz is igényelhető támogatás, de csak abban az esetben, ha a többcélú kistérségi társulás által fenntartott intézmény kezdi meg a működését.

Az egyes feladatokhoz kapcsolódó támogatások, illetve azok feltételei:

Közoktatási feladat

E feladat ellátása valamennyi Társulás számára kötelező, melynek teljesítése úgy történik, hogy a Társulások a közoktatási intézményi és közoktatási szakszolgálati feladatok ellátásáról együttesen gondoskodnak. A Társulások finanszírozásában 2004. óta érvényesül az ágazati oktatás-szervezési minimum-követelmények teljesítésének elvárása. A követelmények az intézményi szintű óvodai csoport, illetve iskolai osztály szervezéséhez kapcsolódnak: csak azon Társulás, illetve intézményi társulás által fenntartott intézmények gyermek, illetve tanulólétszáma után jár a támogatás, ahol a csoportok, osztályok évfolyamonként számított átlagléttszáma megfelel a Közokt. tv. 3. számú mellékletében meghatározott csoport, illetve osztály átlagléttszámokhoz viszonyított, felmenő rendszerben növekvő átlagléttszám követelményeknek.

Szociális/gyermekjóléti feladatok

A kistérségi együttműködés keretében a Társulás intézményfenntartóként is biztosíthat szociális/gyermekjóléti szolgáltatásokat, vagy intézményi társulások (Ttv. 8., 9., és 16. §-ai szerint létrehozott intézményi társulások) útján valósíthatja meg a feladatellátást. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a Társulások elterjedésével azon önkormányzatok területén élő rászorulóknak is elérhetik a szolgáltatásokat, ahol addig az önkormányzat saját erőből nem tudta ellátni a feladatot. 2005. évhez hasonlóan a Társulások az alapellátások tekintetében ellátási szerződés, vagy megállapodás keretében is gondoskodhatnak a feladatellátásról.

A Társulások gondoskodhatnak a

- szociális intézményi,
- szociális alapszolgáltatási,
- gyermekvédelmi szakellátási, illetve
- a gyermekjóléti alapellátási

feladatok társult formában történő biztosításáról.

A feladatok ellátásához kapcsolódó feltételek a 2005. évi feltételekkel azonosak, ezzel is biztosítva a támogatások kiszámíthatóságát.

Mozgókönyvtári feladat

A mozgókönyvtári feladatot ellátó Társulások a nyilvános könyvtárral nem rendelkező településen élők számára biztosítják a könyvtári szolgáltatásokat. Támogatás a feladat ellátásához szükséges – a dokumentumok fogadását lehetővé tevő – könyvtári szolgáltató helyek száma szerint igényelhető, de az e célra kapott támogatást a Társulások a szolgáltatás zavartalan működtetésének biztosításához (logisztika, bibliobusz) is használhatják.

Belső ellenőrzési feladat

A tapasztalatok szerint a Társulások felismerték azt, hogy a belső ellenőrzés nélkülözhetetlen a helyi önkormányzatok gazdálkodásának átláthatósága, illetve az átgondolt önkormányzati fejlesztések megvalósítása érdekében, hiszen e feladat a közoktatás után a második leggyakrabban vállalt feladat. A feladatellátás kiteljesítése érdekében ehhez továbbra is kiemelt támogatást biztosít a költségvetés. A Társulások a belső ellenőrzési feladatot biztosíthatják belső ellenőrzési társulások útján, a Társulás munkaszervezetében foglalkoztatott belső ellenőrökkel, illetve lehetőség van külső erőforrás bevonására is. A támogatási rendszer a Társulás saját feladatellátását kiemelten ösztönzi.

**Összefoglaló táblázat a helyi önkormányzatok normatív hozzájárulásai és támogatásai
állami forrásból és átengedett személyi jövedelemadóból történő finanszírozásáról**

millió forint

<i>Megnevezés</i>	<i>Állami hozzájárulás és támogatás</i>		<i>Átengedett személyi jövedelemadó</i>		<i>Összesen</i>
	<i>Összege</i>	<i>Részesedés %-a</i>	<i>Összege</i>	<i>Részesedés %-a</i>	
Óvodai nevelés	61 449,8	100,0	0,0	0,0	61 449,8
Iskolai oktatás	286 052,9	100,0	0,0	0,0	286 052,9
Különleges gondozás keretében nyújtott ellátás	31 516,6	100,0	0,0	0,0	31 516,6
Alapfokú művészetoktatás	9 151,2	100,0	0,0	0,0	9 151,2
Kollégiumok közoktatási feladatai	20 591,7	100,0	0,0	0,0	20 591,7
Hozzájárulások egyéb közoktatási nevelési, oktatási feladatokhoz	17 022,0	100,0	0,0	0,0	17 022,0
Egyéb hozzájárulások egyes közoktatási intézményeket fenntartó önkormányzatok feladatellátásához	12 183,3	100,0	0,0	0,0	12 183,3
Gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő juttatások, szolgáltatások	34 300,0	100,0	0,0	0,0	34 300,0
Pedagógus szakvizsga, továbbképzés, felkészülés támogatása	1 500,0	100,0	0,0	0,0	1 500,0
A fővárosi és megyei közalapítványok szakmai tevékenysége	1 500,0	100,0	0,0	0,0	1 500,0
Szakmai és informatikai fejlesztési feladatok	5 400,0	100,0	0,0	0,0	5 400,0
Pedagógiai szakszolgálat	3 051,8	100,0	0,0	0,0	3 051,8
Közoktatás összesen	483 719,3	100,0	0,0	0,0	483 719,3
Pénzbeli szociális juttatások	14 949,8	25,0	44 849,3	75,0	59 799,1
Lakáshoz jutás feladatai	0,0	0,0	14 236,9	100,0	14 236,9
Szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatás feladatai	5 152,6	17,6	24 116,1	82,4	29 268,7
Szociális és gyermekvédelmi bentlakásos és átmeneti elhelyezés	8 521,5	15,0	48 288,3	85,0	56 809,8
Hajléktalanok átmeneti intézményei	278,2	15,0	1 576,6	85,0	1 854,8
Gyermekek napközbeni ellátása	1 165,7	15,0	6 605,4	85,0	7 771,1
Területi gyermekvédelmi szakszolgálat működtetése	0,0	0,0	1 370,3	100,0	1 370,3
Egyes jövedelemplótló támogatások kiegészítése	70 140,7	100,0	0,0	0,0	70 140,7
Önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatás támogatása	15 120,0	0,0	0,0	0,0	15 120,0
Szociális továbbképzés és szakvizsga támogatása	310,2	100,0	0,0	0,0	310,2
Szociális ágazat összesen	115 638,7	45,1	141 042,9	54,9	256 681,6
Helyi közművelődési és közgyűjteményi feladatok	0,0	0,0	11 392,7	100,0	11 392,7

Megyei/fővárosi közművelődési és közgyűjtésményi feladatok	0,0	0,0	5 696,4	100,0	5 696,4
Kulturális ágazat összesen	0,0	0,0	17 089,1	100,0	17 089,1
Települési önkormányzatok feladatai	0,0	0,0	19 097,4	100,0	19 097,4
Körzeti igazgatás	0,0	0,0	10 253,2	100,0	10 253,2
Körjegyzőség működése	0,0	0,0	4 591,2	100,0	4 591,2
Megyei, fővárosi önkormányzatok feladatai	0,0	0,0	1 671,6	100,0	1 671,6
Lakott külterülettel kapcsolatos feladatok	0,0	0,0	1 164,3	100,0	1 164,3
Lakossági települési folyékony hulladék ártalmatlanításának támogatása	0,0	0,0	197,4	100,0	197,4
A társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, illetve súlyos foglalkoztatási gondokkal küzdő települési önkormányzatok feladatai	0,0	0,0	6 074,3	100,0	6 074,3
Üdülőhelyi feladatok	0,0	0,0	6 782,8	100,0	6 782,8
Belső ellenőrzési társulások támogatása	0,0	0,0	100,0	100,0	100,0
A többcélú kistérségi társulások támogatása	15 400,0	100,0	0,0	0,0	15 400,0
Globális összesen	15 400,0	23,6	49 932,2	76,4	65 332,2
Helyi önkormányzati hivatásos tűzoltóságok támogatása	0,0	0,0	32 368,6	100,0	32 368,6
Mindösszesen	614 758,0	71,9	240 432,8	28,1	855 190,8

2. cím

Központosított előirányzatok

Az előzőekben említettek mellett a további központosított előirányzatok is nyomon követhetők a következő táblázatban.

A központosított előirányzatok alakulása

millió forint

Megnevezés	2005. évi országgyűlési előirányzat	Korrigált bázis	2006. évi javaslat	Változás 2006/korr. bázis	
				%-ban	összegben
Lakossági víz- és csatornaszolgáltatás támogatása	5 500,0	5 300,0	4 300,0	81,1	-1 000,0
Helyi szervezési intézkedésekhez kapcsolódó többletkiadások támogatása	13 541,3	6 541,3	3 290,0	50,3	-3 251,3
Helyi kisebbségi önkormányzatok működésének általános támogatása	1 306,0	1 306,0	1 166,1	89,3	-139,9
Határátkelőhelyek fenntartásának támogatása	100,0	85,0	85,0	100,0	0,0
A könyvvizsgálatra kötelezett helyi önkormányzatok támogatása	100,0	85,0	0,0	0,0	-85,0

Helyi közforgalmú közlekedés normatív támogatása	14 840,0	14 840,0	14 840,0	100,0	0,0
A többcélú kistérségi társulások megalakulásának ösztönzése*	6 400,0				
Többcélú kistérségi társulások normatív működési támogatása	9 000,0				
Kiegészítő támogatás a helyi önkormányzatok bérkiadásaihoz	8 400,0				
"Globális" támogatások összesen:	59 187,3	28 157,3	23 681,1	84,1	-4 476,2
Kiegészítő támogatás nemzetiségi iskolák fenntartásához	340,0	110,0	400,0	363,6	290,0
Az ECDL számítógép-kezelői vizsga és a nyelvvizsga díjának visszatérítése	500,0	150,0	60,0	40,0	-90,0
Az érettségi és szakmai vizsgák lebonyolításának támogatása	1 278,0	530,0	1 278,0	241,1	748,0
Alapfokú művészetoktatás támogatása			1 000,0		1 000,0
Közoktatási támogatások összesen:	2 118,0	790,0	2 738,0	346,6	1 948,0
Gyermek- és ifjúsági feladatok	170,0	170,0	170,0	100,0	0,0
Szociális támogatások összesen:	170,0	170,0	170,0	100,0	0,0
Könyvtári és közművelődési érdekeltségnövelő támogatás	755,0	725,0	500,0	69,0	-225,0
Helyi önkormányzatok hivatásos zenekari és énekkari támogatása	1 060,0	960,0	1 010,0	105,2	50,0
"ART" mozihálózat fejlesztésének támogatása	200,0	200,0	100,0	50,0	-100,0
Helyi önkormányzatok állatkerti támogatása	420,0	420,0	300,0	71,4	-120,0
A múzeumok szakmai támogatása	330,0	300,0	300,0	100,0	0,0
Kulturális támogatások összesen:	2 765,0	2 605,0	2 210,0	84,8	-395,0
Lakossági közműfejlesztés támogatása	1 800,0	1 800,0	3 000,0	166,7	1 200,0
Kompok, révek fenntartásának, felújításának támogatása	220,0	220,0	150,0	68,2	-70,0
Települési hulladék közszolgáltatás fejlesztéseinek támogatása	1 500,0	1 500,0	750,0	50,0	-750,0
Ózdi martinsalak felhasználása miatt kárt szenvedett lakóépületek tulajdonosainak kártalanítása	885,0	885,0	500,0	56,5	-385,0
Pincerendszerek, természetes partfalak és földesuszamlások veszélyelhárítási munkálatainak támogatása	605,0	605,0	500,0	82,6	-105,0
A 2005. évi jövedelem-differenciálódás mérséklésénél beszámítással érintett önkormányzatok támogatása	5 300,0	5 300,0	5 500,0	103,8	200,0
Önkormányzatok EU-s, valamint hazai fejlesztési pályázatait saját forrás kiegészítésének támogatása**	7 400,0	7 400,0	7 400,0	100,0	0,0
Települési önkormányzati szilárd burkolatú belterületi közutak burkolatfelújításának támogatása	10 000,0	10 000,0	5 000,0	50,0	-5 000,0

Fővárosi kerületek belterületi útjainak szilárd burkolattal való ellátása	2 500,0	2 500,0	2 000,0	80,0	-500,0
Mindösszesen	94 450,3	61 932,3	53 599,1	86,5	-8 333,2
Ebből: működési támogatás	60 240,3	31 722,3	28 799,1	90,8	-2 923,2
fejlesztési támogatás	34 210,0	30 210,0	24 800,0	82,1	-5 410,0

*4 milliárd forint fejlesztési támogatásként vehető figyelembe

**2006. évtől megszűnik a hazai fejlesztési pályázatok saját forrás kiegészítésének támogatása

Az alábbi központosított előirányzatok igénylése esetében szabályozásváltozás 2006-ra nem történik, a feladatokra rendelkezésre álló források azonban – az előző táblázatnak megfelelő, eltérő mértékben - csökkennek:

- *a lakossági víz- és csatornaszolgáltatás támogatása,*
- *a kompok, révek fenntartásának, felújításának támogatása,*
- *a könyvtári és közművelődési érdekeltség-növelő támogatás,*
- *a helyi önkormányzatok hivatásos zenekari és énekkari támogatása,*
- *a helyi szervezési intézkedésekhez kapcsolódó többletkiadások támogatása,*
- *az „ART” mozihálózat fejlesztésének támogatása,*
- *az ózdi martinsalak felhasználása miatt kárt szenvedett lakóépületek tulajdonosainak kártalanítása,*
- *a helyi önkormányzatok állatkerti támogatása,*
- *a pincerendszerek, természetes partfalak és földcsuszamlások veszélyelhárítási munkálatainak támogatása,*
- *a múzeumok szakmai támogatása,*
- *a fővárosi kerületek belterületi útjainak szilárd burkolattal való ellátása.*

Változatlan forrással, igénylési szabálymódosítás nélkül működik 2006-ban tovább:

- *a gyermek- és ifjúsági feladatok,*
- *a határátkelőhelyek fenntartásának támogatása,*
- *a helyi közforgalmú közlekedés normatív támogatása,*
- *az érettségi szakmai vizsgák lebonyolításának támogatása*

előirányzat.

A *lakossági közműfejlesztés támogatásának* összege 1,8 milliárd forintról – a 2005. évi felhasználás tapasztalatainak megfelelően - 3 milliárd forintra emelkedik, követve az elmúlt években tapasztalt felfutást a beruházásokban (meg a még nem eléggé bekorlátozott „ÖKOTÁM”-szerű konstrukciókban).

A *helyi kisebbségi önkormányzatok működésének általános támogatása* szabályozásában pontosításra került, hogy a kisebbségi önkormányzati képviselők választása során újjá nem alakuló kisebbségi önkormányzatok a következő hónaptól nem, az újonnan megalakuló kisebbségi önkormányzatok viszont időarányosan jogosultak ezen támogatásra. Az előirányzat a 2005. évi 1 306,0 millió forinthez képest 2006-ban 1 166,1 millió forintra csökken.

A *2005. évi jövedelem differenciálódás mérséklésénél beszámítással érintett önkormányzatok támogatása* a 2005. évi beszámítási összeg 25%-át alapul véve - a tavalyi 5,3 milliárd forintról - 2006-ra 5,5 milliárd forintra növekszik.

2006. évben 7,4 milliárd forint áll rendelkezésre az **önkormányzatok európai uniós fejlesztési pályázatait saját forrás kiegészítésének támogatására**. Az előirányzat az Európai Unió által támogatott programokra benyújtott önkormányzati pályázatok saját forrásainak kiegészítését segíti elő. A támogatással lehetővé válik, hogy az önkormányzatok sikeresen részt vehessenek a Strukturális Alapok és Kohéziós Alap forrásainak felhasználásában. A támogatásról – az EU-s pályázat elbírálásában illetékes hatóság nyilatkozatának a figyelembevételével - a belügyminiszter dönt. A 2007. évre ezen előirányzat 150 %-ára, azt követően évente 25-25 %ponttal kevesebbre vállalható kötelezettség.

2006. évi költségvetési törvény rendelkezik arról, hogy:

- az uniós alapok pályázataival összefüggő igény benyújtására a helyi önkormányzatok mellett azok jogi személyiségű társulásai, valamint a többcélú kistérségi társulások is jogosultak,
- a tárgyévben az EU támogatásai iránt benyújtott pályázatokra fel nem használt részből nem nyújtható támogatás kizárólag hazai finanszírozású önkormányzati pályázatok saját forrásához (eddig nem került sor ilyenre).

A decentralizáció jegyében 2006-ban is régióként kerül meghatározásra:

- a **települési hulladék közszolgáltatás fejlesztéseinek támogatása** előirányzat, amely a 2005. évi 1,5 milliárd forintról 750 millió forintra csökkent, és
- a **települési önkormányzati szilárd burkolatú belterületi közutak burkolatfelújításának támogatása**. Ennek előirányzata a 2005. évi 10 milliárd forintról 5 milliárd forintra csökken, amely - 2005. évhez hasonlóan - az eredeti régiókénti előirányzat 30%-kal túlléphető. 2007-re 2,5 milliárd forint összegben vállalható kötelezettség ilyen célra.

2006. évtől a normatívákba beépül, ezért nem lesz önálló központosított előirányzat a **könyvvizsgálatra kötelezett helyi önkormányzatok támogatása** és a **kiegészítő támogatás a helyi önkormányzatok bérkidadásaihoz**.

3. cím

A helyi önkormányzatok működőképességének megőrzését szolgáló kiegészítő támogatások

A javasolt előirányzat összege a 2006. évre 13,5 milliárd forint. A helyi önkormányzatok prognosztizált kiadásainak közel fél százalékát kitevő előirányzat a tapasztalatok szerint szükséges ahhoz, hogy a helyi önkormányzati szféra egésze a működőképességét megőrizhesse. Az előirányzat összege év közben a normatív és egyéb állami támogatások lemondása révén növelhető.

A támogatás három jogcímen vehető igénybe.

Önhibájukon kívül hátrányos helyzetben lévő helyi önkormányzatok támogatásának előirányzata 12 milliárd forint.

A támogatás biztosítását a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 1.§ (6) bekezdés b) pontja és 87. § (1) bekezdése írja elő.

A támogatáshoz jutás feltételrendszere a korábbi évhez képest alapvetően nem változik. A kisebb módosulások célja, hogy ez a támogatási forma kapcsolódjon a normatívák változásaihoz, ösztönözze az önkormányzati közszolgáltatásban is a takarékos gazdálkodást.

Nem változik a támogatás egyik általános feltételét jelentő kapacitás-kihasználtsági követelmény. Több éve előírás az oktatási ágazatban a szakmai törvény alapján meghatározott kapacitás-kihasználtság teljesítése. Az óvodákban és az alapfokú oktatási intézményeknél a 2005/2006. és a 2006/2007. nevelési-, illetve tanévben az intézményenként, évfolyam-csoportonként számított kihasználtságnak el kell érnie a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 3. számú melléklete I. Létszámhatárok cím alatti csoport, illetve osztály átlaglétszámának

- a 3 000 fő vagy ez alatti lakosság számú települések esetében 50 %-át,

- a 3 000 fő feletti lakosság számú települések és a megyei önkormányzatok esetében a 70 %-át.

Amennyiben az 500 fő feletti lakosság számú település e feltételt nem teljesíti, akkor nem lesz jogosult kiegészítő támogatásra.

Amennyiben az önkormányzat a feltételnek a 2005/2006. nevelési-, illetve tanévben nem felel meg, de vállalja, hogy azt a 2006/2007. nevelési-, illetve tanévben teljesíti, akkor is a teljes összegű támogatásra lesz jogosult.

Azon önkormányzat, amely a feltételt a 2005/2006. nevelési-, illetve tanévben teljesíti, de a 2006/2007. nevelési-, illetve tanévben annak teljesítését nem vállalja, akkor csak 8 havi támogatást kaphat.

Az 500 fő, vagy ez alatti lakosság számú önkormányzatok esetén az általuk fenntartott óvodákra és általános iskolák 1-4. évfolyamaira nem terjed ki a kapacitás-kihasználtsági feltétel teljesítése.

A közigazgatási hivatal a tavalyi évhez hasonlóan - a törvényjavaslatban meghatározott esetekben - felmentést adhat, ha a települési önkormányzat társulás útján kívánta teljesíteni a kapacitáskihasználtság feltételeit, de a társulási szándékát rajta kívül álló okok miatt nem tudta megvalósítani.

A törvényjavaslat 3. számú melléklete változásával összhangban megszűnik az óvodai csoportokban, illetve az alapfokú oktatási intézményekben nevelt, oktatott gyermekek, tanulók átlaglétszámára vonatkozó kapacitás-kihasználtsági előírás nem teljesítéséhez kapcsolódó 10 000 forint/fő időarányos összegű kiegészítő támogatás „elvonása”.

A tárgyévi forráshiány összegének megállapításánál lényeges módosítás nincs.

Rögzítésre került a törvényjavaslatban, hogy az általános forgalmi adó mértéke változásának hatása az önkormányzat 2005. évi tényleges működési kiadásainak 0,9 %-os mértékű csökkenésével, az egészségügyi hozzájárulás csökkenése, majd megszűnése az önkormányzat adataiból számítva kerül figyelembevételre.

E támogatásnál is érvényesülő takarékos állami, önkormányzati közszolgáltatás megvalósítása miatti elvárásból adódóan a támogatást igénylő önkormányzatoknál „kötelezően” megtakarítandó a normatív állami hozzájárulás, átengedett személyi jövedelemadó és iparüzési adóerőképeség együttes összegének 3 %-a. (Ez a tavalyinál 1 %-ponttal magasabb.)

Az előző évekkkel azonos maradt az országos átlagos településkategóriánként számított kiadási szintre történő kiegészítés (90 %-ig) és elvonás határa (110 % felett).

A 2005. évi szabályozással megegyezően az országos településkategória-átlaghoz való viszonyítás során az önkormányzat 2005. évi teljesített kiadásait csökkenté(k)

- a 2005. év január 1-jén 3500 fő vagy ez alatti lakosságszámú települési önkormányzatnál az általa fenntartott nevelési, alapkü oktatási, közművelődési, szociális intézményekre, valamint a körjegyzőség fenntartására fordított normatív hozzájáruláson, normatív kötött támogatáson, átvett pénzeszközökön, valamint a tevékenységhez kapcsolódó működési bevételeken felüli kiadás 50%-a,
- a közmunka és közhasznú foglalkoztatás erre a célra átvett pénzeszközt és működési bevételt meghaladó személyi kiadásai és annak munkaadókat terhelő járuléka,
- a határátkelőhelyek, kompok, révek fenntartásához kapcsolódó működési célú állami támogatáson és a tevékenységhez kapcsolódó működési bevételeken felüli kiadásai.

Az önkormányzatok tervező munkáját segíti, hogy a támogatás igényléséhez szükséges módszertani útmutatót a Pénzügyminisztérium 2006. február 10-éig elkészíti és valamennyi önkormányzathoz eljuttatja.

A támogatás jogcímén továbbra is előleg igényelhető, amelynek mértéke és szabályai nem módosulnak.

Kedvező változás az önkormányzatok számára, hogy 2006. évben nem kell a központi költségvetésbe visszafizetni a vállalkozónak önrevízió miatti 2006. évi visszautalásból fakadó iparüzési adóerőképességhez kapcsolódó támogatás - útmutató módszertana szerint számított - összegét.

A 2006. évben a második alkalommal - szeptember 30-áig - benyújtott igénylés alapján megállapított kiegészítő támogatás átutalása a közzétételt követően, soron kívül (december elején és nem a decemberi nettó finanszírozás során) történik.

Az év végi elszámolás során az előző évvel azonos marad a működési célú intézményi bevételek és az önkormányzati sajátos – személyi jövedelemadó nélküli - működési bevételek elszámolási rendszere, illetve változatlanok maradnak a visszafizetési kötelezettség mértékei is.

A tartósan fizetéseképtelen helyzetbe került helyi önkormányzatok támogatása 300 millió forint.

A korábbi évekhez képest a támogatás igénybevételenek feltételei tartalmilag nem változnak. Ezen a címen felhasználható összeg a tartósan fizetéseképtelen helyzetbe került helyi önkormányzatok adósságrendezésére irányuló hitelfelvételének visszerhes kamattámogatására, az adósságrendezési eljárás időtartama alatt működési célra, valamint a pénzügyi gondnok díjára igényelhető. Az adósságrendezési eljárásban közreműködő pénzügyi gondnok díja a tavalyi évvel azonosan legalább 800 ezer forint, legfeljebb 3 millió forint lesz.

A működésképtelen önkormányzatok egyéb támogatásának előirányzata 1,2 milliárd forint.

A korábbi évekhez hasonlóan e támogatási forma alapján azok az önkormányzatok igényelhetnek támogatást, amelyek működőképessége az előbbi két jogcímen igénybe vehető támogatás mellett sem biztosítható. A támogatás felhasználásáról a belügyminiszter dönt, melyet célhoz, feladathoz is köthet. A támogatás formája lehet visszatérítendő és vissza nem térítendő. A támogatás feltételei közé két korlátozó tényező épül be. Ezek szerint a döntésnél figyelembevételre kerül a működési célra igénybe vett hitel nagysága, továbbá az, hogy a támogatás összege nem haladhatja meg – a rendkívüli és előre nem tervezhető esetek kivételével - a tervezett hitelnek az ÖNHIKI támogatással csökkentett összegét.

6., 7., 8. címek

A helyi önkormányzatok fejlesztési célú állami támogatásai

A helyi önkormányzatok fejlesztési célú állami támogatásai 3,4 millió forinttal csökkennek. A fejlesztési források között - új elemként - szerepel a leghátrányosabb helyzetű kistérségek felzárkóztatásának támogatása.

A fejlesztési támogatások alakulása

Megnevezés	2005. évi országgyűlési előirányzat	Korrigált bázis	2006. évi javaslat	Változás 2006/korr. bázis	
				%-ban	összegben
				millió forint	
Címzett és céltámogatás	63 755,0	63 755,0	63 800,0	100,1	45,0
A helyi önkormányzatok fejlesztési és vis maior feladatainak támogatása	16 873,0	16 873,0	8 870,0	52,6	-8 003,0
Vis maior tartalék	243,9	243,9	240,0	98,4	-3,9
Fejlesztési központosított előirányzatok	34 210,0	30 210,0	24 800,0	82,1	-5 410,0
Budapesti 4-es metróvonal építésének támogatása	15 800,0	15 800,0	15 800,0	100,0	0,0
A leghátrányosabb helyzetű kistérségek felzárkóztatásának támogatása			10 000,0		10 000,0
Fejlesztési támogatások összesen	130 881,9	126 881,9	123 510,0	97,3	-3 371,9

A címzett és céltámogatás 2006. évi előirányzata 63 800,0 millió forint (ami a korrigált bázisnál 45 millió forinttal több), továbbra is biztosítja, hogy az önkormányzatok beruházási igényeinek megvalósítását mindkét támogatási forma segítse. Mindez számokban a következőket jelenti:

A címzett és céltámogatások alakulása

milliárd forint

Megnevezés	2005	2006	2007	2008
Tárgyévben rendelkezésre álló előirányzat az alábbiak alapján:	66,3	65,0		
- tárgyévi előirányzat	63,8	63,8		
- döntéssel le nem kötött keret, lemondás	2,5	1,2	0,7	
Folyamatban lévő beruházások összes terhelése (a 2005. évi új induló beruházásokkal együtt)	64,4	58,5	27,3	0,02

A 2006. évi 65,0 milliárd forint rendelkezésre álló előirányzat fedezetet nyújt:

- a folyamatban lévő címzett és céltámogatott beruházások 58,5 milliárd forint összegű determinációjára;
- új címzett támogatással induló beruházásokra 4,0 milliárd forintot és
- új céltámogatással induló beruházásra 2,5 milliárd forintot (ezt az évközi lemondások növelik).

A 2006. évi új címzett támogatásokról szóló közleményt a Kormány közzétette 2005. szeptemberében, a támogatásokról az Országgyűlés a 2006. év folyamán egyedileg dönt.

A 2006. évben induló céltámogatások esetében a rendelkezésre álló források felhasználásáról a döntési jogkör - a helyi önkormányzatok címzett és céltámogatási rendszeréről szóló 1992. évi LXXXIX. törvény 2004. évben történt módosítása alapján - a regionális fejlesztési tanácsokat illeti meg.

A fejlesztési célú előirányzatok összehangolását szolgálja, hogy a helyi önkormányzatoknak a 2005. évben bevezetett rendszernek megfelelően továbbra is egy helyre – **a megyei területfejlesztési tanácsokhoz decentralizált, a helyi önkormányzatok fejlesztéseit szolgáló, céljellegű támogatás** előirányzata iránt – lehet pályázniuk. Ezen előirányzat összege 8 870,0 millió forint. Az előirányzat

- 63%-ának 30%-a az egy főre jutó bruttó hazai termék megyénkénti mértéke, 70%-a a külön jogszabályban meghatározott területfejlesztési szempontból kedvezményezett térségek lakónépessége alapján, a területfejlesztési támogatások és a decentralizáció elveiről, a kedvezményezett térségek besorolásának feltételrendszeréről szóló 24/2001. (IV. 20.) OGY határozatban foglalt módszertan szerint,
- 37%a a helyi önkormányzatok címzett és céltámogatási rendszeréről szóló 1992. évi LXXXIX. törvény 1/A. §-a (3) bekezdésének a) pontjára vonatkozó megosztási szabályok alapján

a megyei területfejlesztési tanácsokat és a Fővárosi Önkormányzatot illeti meg.

A jövő évben 240 millió forint az ún. *vis maior tartalék*, mely a megyei és fővárosi területfejlesztési tanácsokhoz decentralizált források normatív keretéből nem finanszírozható, váratlan és rendkívüli események kezelésére szolgál.

9. cím

A *budapesti 4-es – Budapest Kelenföldi pályaudvar-Bosnyák tér közötti – metróvonal* megépítésének állami támogatásáról szóló 2005. évi LXVII. törvény alapján a Magyar Állam a központi költségvetésből támogatást nyújt Budapest Főváros Önkormányzata részére a 4-es metró beruházáshoz. Ennek 2006. évi összege 15,8 milliárd forint.

10. cím

A 2006. évtől kezdődően egy új előirányzat szolgálja a **48 leghátrányosabb helyzetű kistérség felzárkóztatásának támogatását**, az érintett megyei területfejlesztési tanácsok döntési hatáskörébe utalva. Ezen előirányzat összege 10 milliárd forint.

Az előirányzat az érintett megyei területfejlesztési tanácsokat a területfejlesztés szempontjából leghátrányosabb helyzetű kistérségek lakónépessége alapján illeti meg.

A helyi önkormányzatok bevételeinek és kiadásainak összetétele

A helyi önkormányzatok 2006. első negyedévében - a központi költségvetési törvényben foglaltak alapján - fogadják el költségvetésüket. A normatívan képződő állami hozzájárulásoknál és támogatásoknál, valamint átengedett személyi jövedelemadónál - mint a központi költségvetési kapcsolatokból származó forrásoknál - nem térhetnek el a központi számításoktól. A saját, valamint a további átengedett bevételeknél, az átvételre kerülő pénzeszközöknél és a hiteleknél a helyi tervező munka alapozza meg az előirányzatokat. Természetesen ez utóbbi bevételi forrásokra is készülnek központi prognózisok. A mindezeket tükröző bevételi és kiadási struktúrát tartalmazzák a következő táblázatok.

A helyi önkormányzatok bevételei főbb csoportonként

Bevételek	2005. évi országgyűlési előirányzat	2006. évi javaslat	2005. évi országgyűlési előirányzat	2006. évi javaslat
	milliárd forintban		megoszlás %-ban	
Saját folyó bevételek	731,6	761,4	25,4	26,0
Ebből: Helyi adók	373,8	394,5	13,0	13,5
Átengedett bevételek	510,5	532,4	17,7	18,2
Ebből: Személyi jövedelemadó	465,6	483,1	16,1	16,5
Felhalmozási és tőke jellegű bevételek	235,9	327,7	8,2	11,2
Állami hozzájárulások és támogatások	884,1	791,4	30,6	27,0
Egészségbiztosítási Alaptól átvett pénzeszközök	390,0	395,0	13,5	13,5
Elkülönített alapoktól, fejezetektől és központi költségvetési szervektől átvett pénzeszközök	18,0	23,0	0,6	0,7

Államháztartáson kívülről származó pénzeszközök	8,5	12,0	0,3	0,4
Kölcsönök visszatérülése	13,0	9,0	0,5	0,3
GFS rendszerű bevételek összesen	2 791,7	2 851,8	96,8	97,4
Hitel és értékpapír műveletek bevételei	93,3	75,0	3,2	2,6
Tárgyévi bevételek összesen	2 885,0	2 926,8	100,0	100,0

A mintegy 2 927 milliárd forint tárgyévi bevétel 1,4 %-kal haladja meg az előző évi országgyűlési előirányzatot. (Az adatok részletesen a fejezet végén található mérlegtáblából ismerhetők meg.) A feladatváltozások miatti báziskorrekció figyelembevételével a növekmény 5%.

Bár a központi költségvetési kapcsolatokról származó állami hozzájárulások és támogatások valamint a - két évvel megelőző időszak jövedelmi és adózási viszonyait reprezentáló - személyi jövedelemadó súlya kis mértékben visszaesik, még így is a bevételi források több mint 40 %-át képviselik.

Továbbra is cél az illetékbeszedési hatékonyság növelése. Ennek érdekében, ha az illetékhivatalok - a 2005. december 31-én nyilvántartott hátralékból befolyó - tárgyidőszaki bevétele kisebb, mint ugyanezen hátralék 25%-ának a tárgyidőszakra jutó naptári napokkal arányos hányada, akkor kötelesek a különbözet 50%-át a központi költségvetésbe befizetni.

A helyi adó bevételek is mintegy 6%-kal bővülnek. Az iparüzési adóban ugyanakkor a vállalkozások terhét mérsékli, hogy a külföldi telephelyen végzett tevékenységükből származó, külföldön adózott adóalapjukkal csökkenthetik a hazai iparüzési adóalapjukat. 1 milliárd forinttal lehet számolni a bevezetésre tervezett luxusadóból.

A felhalmozási és tőke jellegű bevételek között az Európai Unió források immár 97,7 milliárd forintot érhetnek el.

A hitel- és értékpapír műveletekből származó bevételek mintegy 75 milliárd forintot tehetnek ki, melyben megjelenik a Fővárosi Önkormányzat metróberuházásához felvett hitele is.

A helyi önkormányzatok kiadásai főbb csoportonként

Kiadások	2005. évi országgyűlési előirányzat	2006. évi javaslat	2005. évi országgyűlési előirányzat	2006. évi javaslat
	milliárd forintban		megoszlás %-ban	
Személyi juttatások	1 042,5	1 071,2	36,1	36,6
Társadalombiztosítási és munkaadói járulék, eü. hozzájárulás	356,4	355,5	12,4	12,1
Dologi kiadások	704,3	694,3	24,4	23,7
Folyó (működési) kiadások összesen	2 103,1	2 121,0	72,9	72,5
Felhalmozási és tőke jellegű kiadások	421,1	482,4	14,6	16,5
Társadalom és szociálpolitikai juttatások	179,5	141,8	6,2	4,8
Működési célú pénzeszköz átadás	105,8	100,1	3,7	3,4

Államháztartási tartalék		29,3		1,0
Kölcsönnyújtás	14,0	12,0	0,5	0,4
GFS rendszerű kiadások összesen	2 823,5	2 886,6	97,9	98,6
Hitel és értékpapír műveletek kiadásai	61,5	40,2	2,1	1,4
Tárgyévi kiadások összesen	2 885,0	2 926,8	100,0	100,0

A folyó (működési) kiadások teszik ki az önkormányzati összes kiadások közel háromnegyedét.

Ezen belül a személyi juttatások előirányzata a legnagyobb súlyú.

A saját bevételekből történő dologi kiadások növekedését mérsékelheti az ÁFA kulcs változás kiadáscsökkentő hatása.

Az ugrásszerűen megnövő hazai és EU-s források révén emelkednek a felhalmozási és tőke jellegű kiadások.

A társadalom- és szociálpolitikai juttatások az összes kiadás 4,8 %-ára mérséklődnek a feladatváltozás hatására.

Budapest, 2005. október 12.

Dr. Lamperth Mónika
belügyminiszter

Dr. Veres János
pénzügyminiszter